

עס קהו

העם

חרב פ'פיות

לעיני המדינה כולה נערכה השבוע עיד הצגה מחפירה. הוריו של ילד חסר ניהלו משא ומתן מיגע עם חספי ילדם, שחטרו מזה ככל העונה על רוחם. הורים נדרשו לוותר על זכותם לחנך את ילדם בהתאם למצפונם, על זכותם להחזיק את הילד בבייתו, על זכותם לכהן את חייו.

הדבר נעשה באיטליה של "בוררות", כשהבורר הוא רב דתי, שאינו שנה בהשקפתו מן החוטפים עצמם.

כל אותה שעה עמדה המדינה מן הצד. ביטחונה החדש והסדר כבר בהירות, כי אין ביכולתם להחזיר את הילד להורים. הם הפקירו את הוריהם לרחמי הסחטנים. רוח רפאלי לא במקרה עלה פרשת יוסף. שוחמכר שוב ושוב לכוונות ה' עתונים. לא לשוא הוא מסיף להטריד את מצפון המדינה, כרוחצפאים שאין לה מנוח. כי על כך המאוננים מונח לא רק גורלו של הילד יוסף, והרי גורלו של ילד אחד חשוב כגורל העם כולו. מונח עליה גם עקרון שלטון החוק.

החוגים הדתיים נותנים ללא בושה גיבוי מלא לחוטפים. שום מנהיג דתי לא הרים את קולו נגד העוול המשותף. השבוע צהלו הדתיים על נצחונם, המסתמן באופק.

אף לא אחד מהם הבין כי מחשלים פגיון של תקדים מסוכן — העלול בעתיד לדקור אותם עצמם. כי הדתיים הם מעוט במדינה — וכל כוחם בכך שהרוב הבלתי דתי הגדול לא התאחד, לא פעל בכוחו הרב.

אם יבוא יום כזה, ימצא הרוב הבלתי דתי כי פרשת יוסף שוחמכר סיפקה לו שיטה ותקדים. הוא יוכל, ללא יסורי מצ' פון, לחטוף את ילדי המשפחות הדתיות, לשלחם למסדות חינוך בלתי דתיות ואנטי דתיות בקיבוצים ובערים, להבטיח לאומה כולה חינוך אחיד, לשחרר את הורות ה' באים מנגע הקנאות של ימיהם.

שביתות

הלוחמים מתעייבים

שרהעבודה יגאל אלון ישב חיתר ונדהם. מולו ישבו 27 חברי מרכז הסתדרות המנהיגים דסים והיטו כפיו והאשמות על כהנתו לשבור את שביתתם.

"היטלר לא הצליח לשבור אותי" קרא לעברו אליהו רוזן, חיתר כסיד ורועד מרוב התרגשות. "ואל סטאלין. גם לא בחיין ב' קפריסין ולא הערבים כשהיינו בגדוד אצלן אל תתנו לשבור אותי עכשיו".

קריאתו של אליהו רוזן (38), סגן מנהל מחלקת בחברת החשמל בחיפה, העבירה רסט בבל המהנדסים, שעמדו להיות מרותקים כמו רוזן עצמו, בכוח צוריתוק של שר העבודה, איש קיבוץ גינוסר וחבר אחדות העבודה. כי זעקתו של רוזן היתה גם סיכום דרכו של האיש שהיה והצניע שהק' דיש חייו למלחמה בצחים, בריתוקים ובשי בירות.

רוזן שנולד בפולין בילה את שנות ה' מלחמה ברוסיה, בבתי סוהר ובמחנות עבר. בהם המלחמה חזר לפולין ומשם יצא בדרכו לארץ, אך כרבים אחרים הגיע למחנות המעצר בקפריסין, שם ישב עד הכרזת המדינה. רוזן הגיע לפלמ"ח כקשר בגדוד החמישי, להם באיור ירושלים וניצנה ב' פיקודו של יגאל אלון. לאחר המלחמה עבר רוזן בדוארנהלל לבילות ובשעות היום נסע לטכניון בחיפה. כעבור שנה עבר ל' חיפה, עבד ולמד בה עד שסיים את לימודיו כמהנדס חשמל.

כיום משמש רוזן המפא"י סגן-מנהל מח' לקה בחברה, כשמשימתו, לאחר כל ה' ניכונים, מגיעה ל-420'430 לירות לחודש. לרוזן, נשי ואב שלוש ילדים, יש פועל באותו מצב משפחתי ובאותן שנות וותק. הפרש משכורותיהם: 10 ל' ב'הכל. **עקשנות עיוורת.** יגאל אלון שיבש ושע את דברי המועמד לריתוק ואת דברי ה' ברבים האחרים שהודיעו שהם ישקלו ל' ללכת לבית-הסוהר ולבלד שלא להיענות ל' צוהריתוק נמצא במצב מאד לא נ' הוא ידע שכיום כמעט אין אדם המעוניין ב' המשך השביתה. המהנדסים היו מוכנים לאותה פשרה עליה סוכם כבר עם הרופאים.

השבוע הודיע הבורר כי במקרה של הסכם, יוחזר הילד רק בעד שלושה חוד' שים — ואילו המשפחה נדרשה בינתיים להפסיק כל פעולה משפטית נגד החוטפים. חורי הילד אוששים שזוהי מלכות.

שרהאוצר, לוי אשכול, שהתערב לפני שבוע אישית, הציע גם הוא הצעת פשרה. אהרון בקר, מזכיר ההסתדרות, היה מוכן ללכת לקראת השוהם. ואילו יגאל אלון עצמו, לאחר שש' ע' נמשך שמונה שעות את דברי המהנדסים, הודיע בממשלה שהוא אינו מוכן למלא אחרי דרישתו של שר השיכון, גיורא יוספטל, המסתתר מאחוריו כדי לשבור את שביתת המהנדסים. אלון הצהיר שאינו מוכן להיכנס להיטוריה של תנועת הפועלים כשר פועלי ראשון ששבר שביתה. המוצא הממשלתי של בחירתו וצ' ה' שתחתום על הצוים היה נוח, אולי, לאלון, אך לא פתר את בעיות המהנדסים.

כי מאחורי הסירוב העקשני להגיע לכל פשרה שהיא, ניצב דויד בן-גוריון, שחזר ודרש: "המהנדסים צריכים לחזור לעבודה" עקשנותו אילצה את אהרון בקר לחנוך על המהנדסים להסכים לבוררות של אדם מהצד, הפך בכך את הסכסוך בין המהנדסים לנותני העבודה, לסכסוך בין המהנדסים לגוד המקצועי שלהם — ההסתדרות.

אך המהנדסים לא היו מוכנים להסכים לבוררות והדיון הסתכם בחיפוש דרך ש' תעקוף בינתיים את עקשנותו של ראש-הממ' שלה. השביתה איממה להימשך עוד זמן רב ויוספטל תבע את צחי הריתוק.

אלון פנה למהנדסים, ביקש מהם לא ל' הכריחו להפעיל את הצחים. המהנדסים הס' כימו, בתנאי שהשר יסיר את איום הצחים. דוברו של אלון הבטיח בשמו הבטחה מפוק' פקת, בנוסח: "השר לא איים בצום, אלא עשה הכנות אדמיניסטרטיביות לביצוע הצ' חים במיקרה ויהיה צורך בהם" נוסח זה סיפק את הלוחמים הלאים של הסתדרות המהנדסים והמרכז החליט לשבת עם אלון, כדי לדון בכל מקרה ומקרה בו נדרשת החזרת המהנדס לעבודתו.

המטיף שהרגיז

יחיאל רוזנברג ודוד ברקת היו אורחי יומן-החדשות לפני שבועיים. נושא השידור היה: ויכוח בין מהנדס שובת ומהנדס מפר-שביתה. ברקת הצעיר, עובד כור, ייצג את השובתים. היריב הקשיש, רוזנברג, עו' בד סולל-בונה, דיבר בשם המפרים.

השידור הסעיר את ציבור המהנדסים. ברקת עצמו טען למחרת ששול-ישראל הור' לין אותו שולל כשהעמית מולו יריב בלתי מתאים. מיד פורסמה הידיעה הבאה על לוח המודעות בבית-המהנדס בתל-אב ב' מוכירות הסתדרות המהנדסים שוקלת את האפשרות החוקית לתבוע לדון את מר יחזקאל רוזנ' ברג, על שהציג עצמו כמהנדס בניגוד ל' אמת. מר רוזנברג איננו מהנדס.

כי לרוזנברג, איש העליה השלישית, אין דיפלומה. הוא ממלא תפקיד של מהנדס כ' מנהל מדור במחלקה הטכנית של סולל-בונה, והוצג כך לפני כתב יומן החדשות. טען משה השביתה: "אפילו את שמו לא פירסמו על הלוח בין כל מפירי השביתה. כי אנחנו לא רואים בו מהנדס".

אולם אין לשער שהסתדרות המהנדסים תגיש תביעה נגד רוזנברג מאחר שבחוק הישראלי ישנה פרוצד'ר שנוגד להגדרת מקצ' ההנדסה, המאפשרת לאדם להשתמש בתואר מהנדס גם בלי דיפלומה, בתנאי שיש לו ניסיון מסוים בעבודה הנדסית ו' חתק מתאים.

הכנסת

ארבעה בעד

באלו אמצעים משפיעה הכת הבטחונית ס' על אנשי המפלגה הדתית להפך את התחייבותה התגנית כלפי הבוחרים ולהצ' בי' בעד המשך קיום הממשלה-הצבאית אחת השיטות נתגלתה השבוע במקרה, בשעה שעורכי ד'ה-שבועון אהרן מרד ראיון קולקטיבי ל'ח' המפד"ל חתם מרד כי גורוק. סיפר גורוק, לתומי: ואמר לי שגם ארבעת חברי-הכנסת הערביים הקשו רים במפא"י תומכים בהמשך קיום המי' של, ומסתפקים בהקלות מסוימות.

ההיקש: אם ח'כים ערביים מסכימים שהמימשל דרוש, כיצד יתנגדו לו היהודים? סבור גורוק: היתוכים בכנסת יסתיים ב' פשרה, שתספק את מפא"י, אך ינהיג הק' לות מרחיקת-לכת. תוך כדי כך גילה ה' ח'כ' הדתי הקשיש עוד פרט מעניין: ברא' שית הוויכוח התנגדו גם סיעת מפא"י וגם דויד בן-גוריון עצמו לכל הקלה שהיא, ב' טענה שהדבר יסכן את קיום המדינה. הלחץ הציבורי של החוגים הפועלים לביטול המימשל גרם, כנראה, לשינוי התפי' סה הבטחונית של שר-הבטחון.

חרש השור ברוב מאמץ.

מורחת החמה ועד לשקיעתה. ציפור קטנה

ניצבה על קרניו, וכל אימת שעבר

מישהו על פניהם התנפחה הציפור

ברוב חשיבות והכריזת: "אנו

חורשים!"

צ' ריף צבאי, מלא עד אפס מקום. באולם ישוב, שורות-שורות, אנשי-צבא בכל החילות. כולם קצינים, מדרגת סרן עד סגן-אלוף. פזורים ביניהם ישבו אורחים אורחים, אשר באו לחזות בטקס שאינו נערך יותר מפעם אחת בשנה. היה זה טקס סיום של מחזור פזים — בית-הספר לפיקוד ומטה, שהוא הקורס הגבוה ביותר של צה"ל.

האלופים והקצינים הבכירים תפסו כבר את מקומותיהם בשורות הראשונות. הנספחים הצבאיים של הנציגויות הזרות ישבו במדי-השרד המגוהצים. חברי ועדת-החוקי-הבטחון של הכנסת נמצאו שם אף הם. הכל מוכן.

מפקד הטקס קרא "הקשב!" וכל הנוכחים קמו על רגליהם, לכבוד השניים שעלו על הבמה. בראש צעד הרמטכ"ל, רב-אלוף צבי צור. אחריו: סגן-הבטחון, שמעון פרס. מפקד בית-הספר הצדיע לרמטכ"ל, שהשיב להצדעה. כך יאה, לפי כל כללי הטקס הצבאיים: זה שעולה ראשון לבמת-הפיקוד מקבל את הצדעת המפקד, ובזאת נקבע כי הוא ראש הפמליה הרשמית וראשון בה.

קיים גם כלל אחר של הטקס הצבאי: אם יותר מאיש אחד נושא דברו באוני המיסדר, הרי שהאיש החשוב ביותר מדבר אחרון. על כן, אפשר היה לצפות כי גם בטקס זה יהיה הרמטכ"ל המברך האחרון, אחרי שכבוד תחילה כראש הפמליה הרשמית. אלא שבסיום הטקס השתנה סדר הכיבוד שנקבע בפתיחתו: תחילה דיבר הרמטכ"ל, ושמעון פרס הוא שסיים.

בילבול? אידידוק בנקודות העדינות של הטקס? תופעה מקרית, חסרת חשיבות? רק מארגני הטקס ידעו כי היה זה מוצא מחושב-היטב ממצב עדין, בו היו חייבים לקבוע מי קודם למי: הרמטכ"ל לסגן-שר-הבטחון — או להיפך?

★ ★ ★

מי קודם למי?

היה זה אירוע פטוס לכאורה, אולם הוא סימל את המצב השורר במדינה הגדולה הנקרא "מערכת הבטחון".

למדינת ישראל אין חוקה. על כן לא כתוב בשום מקום מהיה המפקד העליון של צבאה. האם הוא הנשיא? ראש הממשלה? הרמטכ"ל? יור' ועדת-החוקי-הבטחון?

באין תשובה חוקתית לשאלה זו, יכול אדם אחד בלבד במדינה לתת פקודות לראש המטה הכללי. זהו שר-הבטחון. רק הוא יכול, למשל, להרים טלפון ולהורות לרמטכ"ל לפתוח בפעולה צבאית כלשהי. כי הוא שר-הבטחון, וצה"ל הוא הזרוע הבטחונית המבצעת של מדינת ישראל. זהו גם תירומו המעשי של העקרון, לפיו נתון הצבא של מדינה דמוקרטית לראש אורחית.

עד כאן ברור לגמרי סולם הפיקוד והסמכויות. אך מה-הלאה? מי עוד ממונה על בטחון המדינה?

תחת פיקודו של שר-הבטחון פועלים שני גופים: הצבא, ומשרדו הבטחון. אלה הן שתי מערכות, שלכל אחת מהן אגפים, מחלקות ויחידות-מישנה נפרדים. תפקידו של צה"ל לחלום: תפקיד משרד הבטחון לספק את השירותים שיאפשרו לצבא ללחום.